

Վերապատրաստող կազմակերպություն

ՀՀ ԿԳՄՍ <<ՄարտունուՆ Տ. Աբրահամյանի անվան
ավագ ենթակա ուսուցիչների վերապատրաստում

ԱՎԱՐՏԱԿԱՆ ՀԵՏԱԶՈՏԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔ

ԹԵՄԱ՝ Աշակերտների ներգրավվածության
բարձրացումը տարրական դպրոցում՝ գունավոր
խաղաքարտերի կիրառմամբ

ԱՆՑԿԱՑՄԱՆ ՎԱՅՐԸ՝ Մարտունուի ԱՇԽԱՏԱՆՔԻ ՂԵԿԱՎԱՐ՝

Հասմիկ Բեյբության Ուսուցիչ՝ Լազր Ումրշատյան

ԴՊՐՈՑ՝ «Ձորագյուղի թիվ 2 հ/դ» ՊՈԱԿ

Մարտունուի -2022

1

Բովանդակություն

1.Ներածություն.....	3
2.Գրական ակնարկ.....	4
3.Փորձարարական հետազոտություն.....	12
3.1.Խմբի նկարագիրը.....	13
3.2.Փորձարարական դասեր.....	13
3.2.1.Փորձարարական դաս-1.....	14
4.Վերլուծություն.....	
... 17	
5.Գրականության ցանկ.....	18
6.Հավելված.....	19
1.Դասապլան-1.....	19

1.Ներածություն

21-րդ դարում մարդը պետք է ունենա ճկուն մտածողություն, որպեսզի կարողանա լուծումներ գտնել ցանկացած իրավիճակում: Պարզ է, որ մարդու

միտքը պետք է մարզել դեռևս դպրոցական հասակում: Նոր տեղեկատվական տեխնոլոգիաների դարում ուսուցման առջև դրված են նոր մարտահրավերներ՝ սովորողներին տալ ոչ միայն գիտելիքներ, այլև ապահովել նրանց ճանաչողական հետաքրքրությունների և կարողությունների ձևավորումն ու զարգացումը, ստեղծագործական մտածողությունը, ինչպես նաև ինքնուրույն մտավոր աշխատանքներ իրականացնելու կարողությունն ու հմտությունը: Աշակերտակենտրոն ուսուցում իրականացնելու համար անհրաժեշտ է դասընթացը կազմակերպել այնպես, որ աշակերտը հայտնվի դասընթացի կենտրոնում, ձգտի ինքնուրույն ձեռք բերել հուզող հարցի պատասխանները, սովորի օգտվել գրականությունից, կարողանա արագ գտնել և վերամշակել անհրաժեշտ տեղեկությունները: Այսօրվա կրթության առաջնային խնդիրն է պատրաստել ինքնակրթությամբ զբաղվելու ունակ մարդ, ստեղծագործող անհատ: Երբ որոշում ենք, թե ուսուցանելիս ինչ մեթոդներ ընտրենք, կարևոր է հիշել, որ մեթոդները և հմտությունները միայն միջոցներ են նպատակին հասնելու համար: Մեթոդը հունարեն «մեթոդոս» բառն է, որ նշանակում է ուղի, եղանակ: Ուսուցման մեթոդներ ասելով՝ հասկանում ենք ուսուցչի և աշակերտների փոխադարձաբար կապված գործունեության եղանակները, որոնք ուղղված են ուսուցման խնդիրների լուծմանը: Մեթոդը ուսուցչի համար՝ դասավանդման, իսկ աշակերտների համար գիտելիքները, կարողությունները և հմտությունները յուրացնելու եղանակ է, միաժամանակ՝ սովորողների գիտական աշխարհայացքը ձևավորելու, նրանց ընդունակություններն և ստեղծագործական գործունեությունը զարգացնելու եղանակ [3]: Ուսուցման մեթոդները բազմազան են: Ուսուցման մեթոդների ընտրության ժամանակ չափազանց կարևոր նշանակություն ունի ուսումնական նյութի բովանդակությունը: Անհրաժեշտ է հաշվի առնել նաև սովորողների տարիքային և անհատական առանձնահատկությունները, շրջապատի

պայմանները, սովորողների մտավոր մակարդակները, դաստիարակվածության աստիճանը և այլ հանգամանքներ: Պրոբլեմային ուսուցումը ակտիվ մեթոդներից է, որը ոչ թե նախատեսում է ուսուցչի կողմից պատրաստի գիտելիքների մատուցում, մտապահում և վերարտադրություն, այլ գիտելիքների և հմտությունների ձեռք բերում, որն ուղղված է հետագայում կոնկրետ խնդիրների լուծմանը: Ուսուցիչը դադարում է լինել զուտ տեղեկատվություն հաղորդող. նա ճշգրտված տեղեկությունը ոչ թե սկզբից հաղորդում է աշակերտին, այլ ստեղծում է իրավիճակներ, որ վերջինս ինքնուրույն ձեռք բերի այն՝ ուղղորդելով նրան ճշմարիտ գիտելիք ձեռք բերելու գործընթացում: Այսպիսով՝ նա ստանձնում է աշակերտների օգնականի դերը և հանդիսանում է տեղեկատվության աղբյուր:

2.Գրական ակնարկ

Մեթոդական գիտության մեջ և դպրոցական պրակտիկայում չկա դասավանդման մեթոդների միասնական և հստակ դասակարգում: Ակադեմիկոս Ա.Վ. Տեկուչևը կարծում է, որ ուսուցման համընդհանուր մեթոդ չի կարող լինել: Ուսուցիչը, կազմակերպելով այս կամ այն լեզվական նյութի ուսումնասիրության գործընթացը, ուղղորդում է այն, հաղորդում է գիտելիքները, երեխաներին սովորեցնում է դիտարկել լեզվի և խոսքի երևույթները, առաջարկում է տարբեր վարժություններ, ուսանողների մեջ սերմանում խոսքի ինքնագնահատման կարողություն, սեփականը: Եւ ուրիշներ. Աշակերտը ընկալում, հիշում, վերարտադրում է խոսքի օրինաչափությունները, լուծում ճանաչողական խնդիրներ, ձեռք բերում գիտելիքներ, հմտություններ և կարողություններ: Յենց այս հարաբերությունները՝ ուսուցչի և աշակերտի փոխազդեցությունը, պետք է հաշվի առնել դասավանդման մեթոդները դիտարկելիս: Դասավանդման մեթոդների դասակարգումը հիմնված է, առաջին հերթին, գիտելիքների

աղբյուրների վրա, իսկ երկրորդը, ուսուցչի և ուսանողների համատեղ

4

գործունեության կազմակերպման մեթոդի վրա: Ըստ գիտելիքների աղբյուրների, առանձնանում են հետևյալ մեթոդները. - բանավոր(աղբյուր - ուսուցչի կենդանի խոսքը) դասախոսություն, զրույց, բացատրություն; - լեզվի վերլուծություն(լեզվի վերաբերյալ դիտարկումներ)` քերականական վերլուծություն; - տեսողականփորձ, դիտարկում; - գործնականտարբեր տեսակի վարժություններ, լաբորատոր աշխատանք: Ուսուցիչների և սովորողների համատեղ գործունեության կազմակերպման մեթոդի համաձայն առանձնանում են մեթոդներ` զրույց, բացատրություն, ինքնուրույն աշխատանք: Ի.Ռ. Փեյլի առաջարկում է դասավանդման մեթոդների դասակարգում, որը հիմնված է դասի հղումների համար մեթոդների բաշխման վրա, ըստ թիրախային սահմանման.

1) նոր նյութերի ուսումնասիրության մեթոդներ իրականացվում են հետևյալ տեխնիկայի կիրառմամբ` ուսուցչի խոսք, զրույց, դասագրքի հետ աշխատանք և այլն; 2) ամրագրման մեթոդներ(տեխնիկա. հարցերին պատասխանել, վարժություններ կատարել և այլն);

3) վերահսկման մեթոդներ(տեխնիկա` հարցում, թեստավորում, ինքնուրույն աշխատանք, թելադրություն և այլն): Պրոֆեսոր Լ.Պ. Ֆեդորենկո, առաջարկում է ռուսաց լեզվի դասավանդման մեթոդների դասակարգում հիմնված գիտելիքի աղբյուրի վրա, կարևորում է ուսուցման հետևյալ մեթոդները. - մեթոդները լեզուների գործնական ուսուցում- անհասկանալի բառերի բացատրություն,

բանավոր զեկույցների և գրավոր շարադրությունների պատրաստում. պլանների, ռեֆերատների, ռեֆերատների կազմում, ուսանողների բանավոր խոսքի քերականական և ոճական սխալների ուղղում, տեղեկատու գրականության հետ աշխատելու ուսուցում. - լեզվի տեսական ուսուցման մեթոդներ- հաղորդագրություն, զրույց, դասագրքի կանոնների ընթերցում; -

մեթոդները լեզուների տեսական և գործնական ուսուցում- քերականական վերլուծություն, ներկայացում, կոմպոզիցիա, ուղղագրական և կետադրական վերլուծություն, պատճենահանում, թելադրություն, ոճական վերլուծություն:

Չաճախ դասավանդման մեթոդների դասակարգումը հիմնված է Ուսանողների ⁵ ճանաչողական գործունեության առանձնահատկությունները. լինի դա վերարտադրող, ստեղծագործական, թե հետախուզական: Այս հիման վրա մի շարք դիդակտիկ (I.Ya. Lerner, M.N. Skatkin) մեթոդներն առանձնանում են՝ բացատրական-պատկերազարդ, վերարտադրողական, խնդրահարույց, էվրիստիկ (մասնակի որոնում), հետազոտական: Ինչպես տեսնում եք, ռուսաց լեզվի ուսուցման համակարգի կատարելագործումը հնարավոր է ուսուցման մեթոդների հմուտ կիրառմամբ և ներդաշնակ համադրմամբ՝ հիմնված ռուսաց լեզվի ուսուցման գործընթացում տարբեր մեթոդական տեխնիկայի կիրառման վրա:

3. Մանկավարժական գիտության և դպրոցական պրակտիկայի զարգացման ներկա փուլում մեծ ուշադրություն է դարձվում դասավանդման այսպես կոչված «ակտիվ» մեթոդներին: Անդրադառնանք ավելի մանրամասն հետազոտության և խնդրի մեթոդների վերաբերյալ, որի կիրառմամբ ուսանողների գործունեությունը դառնում է ավելի ինքնուրույն և ակտիվ: Խնդիր ուսուցումլայնորեն կիրառվում է ռուսաց լեզվի ուսուցման գործընթացում: Խնդրի վրա հիմնված ուսուցումը խնդրահարույց իրավիճակների շղթայի ստեղծումն է և ուսանողների գործունեության կառավարումը կրթական խնդրի լուծման համար: Խնդիրային իրավիճակը ուսուցչի կողմից դիտավորյալ ստեղծված ճանաչողական դժվարություն է, որն առաջացնում է ճանաչողական կարիք, հետաքրքրություն ուսանողների նկատմամբ, տեղեկատվություն ստանալու ցանկություն՝ բացատրելու նրան հետաքրքրող փաստը: Խնդիրային իրավիճակը կապված է մտավոր դժվարության, «տարակուսանքի» հետ: Լինելով մտածողության գործընթացի սկզբնական փուլ՝ այն գրգռում է միտքը, ցույց է տալիս

ուսումնասիրվող նյութի կարևորությունը, աշխատելու ակտիվ ցանկություն (եթե խնդիրը «ընդունվում է» ուսանողների կողմից), ի վերջո հեշտացնում է ուսումնական նյութի մտապահումը: . Խնդրի վրա հիմնված ուսուցումը ներառում է. 1) խնդրահարույց իրավիճակ ստեղծելը, այսինքն. այնպիսի օբյեկտիվ ուսուցման իրավիճակ, որը հանգեցնում է գիտելիքի և անտեղյակության միջև

6

հակասության (ուսանողները գիտակցում են գիտելիքների պակասը, որոնք ունեն այս խնդիրը լուծելու համար).

2) ուսանողների մտածողության մեջ խնդրահարույց հարցի առաջացումը և դրա ձևակերպումը որպես խնդրահարույց իրավիճակի ուսանողների ըմբռնման ճանաչողական արդյունք.

3) խնդրի լուծման որոնում.

4) խնդիրների լուծում և ստուգում. Խնդրահարույց խնդիրների լուծման գործընթացում սովորողները նոր գիտելիքներ են ձեռք բերում սեփական որոնումների արդյունքում: Սա վկայում է նրանց գիտելիքների տեղեկացվածության և ուժի բարձր աստիճանի մասին: Խնդիրային իրավիճակներ, որոնք ուսուցիչը ինքն է ստեղծում ճանապարհին ուսումնական գործընթացկամ փոխառված ձեռնարկներից (խնդրահարույց առաջադրանքների օրինակները կարելի է գտնել S.4. ճանաչողական առաջադրանքները կարող են տարբեր լինել՝ փոքր տեքստերի վերլուծությունից մինչև երկարաժամկետ հետազոտության առաջադրանքներ (բառի կամ բառակապակցության պատմություն, գրողի լեզվի վերլուծություն): Այսպիսով, խնդրահարույց մեթոդը թույլ է տալիս ոչ միայն յուրացնել ծրագրային նյութը, այլև ձևավորել ուսանողների ստեղծագործական կարողությունները: 4. Ըստ առաջատար դիդակտիկիստների, հոգեբանների,

մեթոդիստների, «ուսանողների ստեղծագործական ներուժի աճի

առաջատար օղակը հատուկ պայմանների ստեղծումն է նրանց ստեղծագործական գործունեության ուսումնական գործընթացում հետազոտական նպատակային անցման համար» (Դ.): . Ուսանողների գիտահետազոտական

գործունեությունը գիտական գիտելիքների մեթոդների յուրացման հատուկ կրթական գործունեություն է: Խնդրի հայտարարություն; հետազոտության մեթոդների ընտրություն և դրանց գործնական տիրապետում. սեփական նյութի հավաքագրում, դրա վերլուծություն և ընդհանրացում. արդյունքների գնահատում; սեփական եզրակացությունները: Ռուսաց լեզվի ուսուցման

7

ուսանողների համար հետազոտական առաջադրանքների ձևերը կարող են բազմազան լինել՝ միևնույն-շարադրություն, կոմպոզիցիա, սեմինար, զեկուլյց, վերացական, հրապարակախոսություն, նախագծի պաշտպանություն, խաչբառ, վիկտորինան, սցենար, ինչպես նաև առաջադրանքների և վարժությունների հավաքածու, և այլն: Հետազոտական գործունեության ձևերից է նախագծի տեխնոլոգիա կամ նախագծի մեթոդ: Նախագծային մեթոդը, իր դիդակտիկ բնույթի ուժով, թույլ է տալիս լուծել ինտելեկտուալ, խոսքային մտածողության և հաղորդակցական հմտությունների ձևավորման և զարգացման խնդիրները: Ուսումնական նախագիծը հետազոտական գործունեության շրջանակներում ուսանողների գործունեության արդյունք է և, իհարկե, զարգացման, վերապատրաստման և կրթության ինտեգրատիվ դիդակտիկ միջոց, որը թույլ է տալիս զարգացնել և զարգացնել համընդհանուր հմտություններ և կարողություններ, մասնավորապես՝ ուսուցանել. հետազոտություն; նպատակների սահմանում և գործունեության պլանավորում; տեղեկատվության որոնում և ընտրություն և անհրաժեշտ գիտելիքների յուրացում. հետազոտությունների անցկացում (վերլուծություն, սինթեզ, ընդհանրացում); իրենց գործունեության արդյունքների ներկայացում: Ինչպես տեսնում եք, դպրոցականների գիտահետազոտական և նախագծային գործունեությունը հնարավորություն

Է տալիս լուծել ժամանակակից մանկավարժական գործընթացին առնչվող մի շարք խնդիրներ, ներառյալ ձեռք բերված գիտելիքներն ու հմտությունները գործնականում կիրառելու կարողությունը: (Տեխնիկայի պատմությունը ուսումնասիրվում է ինքնուրույն): Ռուսաց լեզվի ուսուցման մեթոդները (MPRYA) մասնավոր գիտություն է մանկավարժության հետ կապված, որը որոշում է դասավանդման բովանդակությունը, սկզբունքները, մեթոդներն ու տեխնիկան, որոշակի առարկայի յուրացման օրինաչափությունները: Մեթոդաբանության առարկա ուսումնական գործընթաց, որը ներառում է կրթության բովանդակությունը, լեզվական նյութը, լեզվի և խոսքի հմտությունները, ուսուցչի գործունեությունը ուսումնական նյութի ընտրության և ներկայացման և ուսանողների

8

գործունեությունը, ներառյալ ինքնուրույն և ստեղծագործական աշխատանքը. Թրեյնինգի արդյունքը ռուսաց լեզվի ուժեղ, գիտակից, համակողմանի գիտելիքներ, հմտություններ և կարողություններ (ZUN) են: Մեթոդաբանության նպատակները.

- 1) ռուսերենի` ուսուցման նպատակների և խնդիրների սահմանում.
 - 2) ուսումնական բովանդակության սահմանում` նվազագույն անհրաժեշտ գիտելիքներն լեզվական հմտությունները, դրանց նույնականացման և գնահատման չափանիշները, կազմում ուսումնական ծրագրերը, կրթահամալիրներ(դասագրքեր + լրացուցիչ ձեռնարկներ ուսուցիչների և ուսանողների համար);
 - 3) ուսուցման մեթոդների և տեխնիկայի մշակում, դասերի տեսակների և կառուցվածքի որոշում.
 - 4) գնահատման չափանիշների և վերահսկման մեթոդների սահմանում.
- MNR ի հիմնական խնդիրը որպես վերապատրաստման դասընթաց- ուսանող բանասերների մասնագիտական վերապատրաստում աշխատանքի

համար. մեթոդական գիտելիքների հիմունքների տիրապետում, գործնական հմտություններն ռուսաց լեզվի ուսուցման ոլորտում հմտություններ, ինքնակրթության ցանկության զարգացում, նորարար ուսուցիչների և ընդհանուր առմամբ դպրոցական խմբերի լավագույն փորձի մշտական ուսումնասիրություն:

Յիմնական գիտություններ.

1) լեզվաբանություն (թույլ է տալիս իրականացնել ուսուցման համակարգված մոտեցում, այսինքն՝ լեզվի բոլոր մակարդակների փոխկապակցված ուսումնասիրություն՝ հնչյունաբանությունից մինչև տեքստ, սերտորեն կապված է կիրառական գիտությունների հետ և, իդեալականորեն, պետք է ձևավորի լեզվական անհատականություն՝ տեսական գիտելիքներով: լեզու,

գրագետ, խոսքի հմտություններ, խոսքի մշակույթ);

9

2) հոգեբանություն (սյուժի ընկալման գործընթացի առանձնահատկությունների, դրա անգիրացման, վերարտադրման, մտածողության և խոսքի զարգացման առանձնահատկությունների, սովորելու մոտիվացիայի մասին գիտելիքներով).

3) դիդակտիկա (դիդակտիկ սկզբունքներով զինատեսակներ, ուսուցման մեթոդներ և տեխնիկա, հիմնական դիդակտիկ հասկացություններ).

4) փիլիսոփայություն (իրականության իմացության փիլիսոփայական մոտեցումն անցնում է զգայական ընկալման փուլերով՝ ռացիոնալ կամ տրամաբանական, ամեն ինչ փորձարկվում է գործնականում):

Ուսանողների գործունեություն. Ռուսաց լեզվի ուսուցման մեթոդները որպես գիտություն լուծում 4 առաջադրանքներ:

1) «ինչու սովորեցնել». սահմանում է ուսուցման նպատակները, խնդիրները.

2) «Ինչ սովորեցնել». սահմանում է ծրագրի բովանդակությունը, ուսումնական նյութերը, ռուսաց լեզվով դպրոցական դասագրքերը)

3) «Ինչպես դասավանդել»՝ մշակում է դասավանդման մեթոդներ և տեխնիկա, նախագծում (կառուցում) ռուսաց լեզվի դասեր. 4) «Ինչպես վերահսկել սովորածը». Առաջադրանքդասընթաց «Ռուսաց լեզվի ուսուցման տեսություն և մեթոդներ». ուսանողներին տալ նվազագույն տեսական և գործնական տեղեկատվություն, որը հիմք կհանդիսանա մեթոդական հմտության գաղտնիքները տիրապետելու, լեզվի ուսուցչի մասնագիտական վերապատրաստման համար:

2. Ռուսաց լեզվի ուսուցման մեթոդիկայի ծնունդը կապված է Ֆ.Ի. Բուսլան «Ազգային լեզվի ուսուցման մասին» (1844): Կ.Դ. Ուշինսկին «Մանկական աշխարհ», «Մայրենի խոսք» աշխատություններում հիմք է դրել ռուսաց լեզվի սկզբնական ուսուցմանը:

10

19-րդ դարի վերջ - 20-րդ դարի սկիզբ - մեթոդաբանության ծաղկումը՝ կապված մեթոդաբանների անունների հետ՝ Վ.Ա. Ֆլերովա, Լ.Ի. Պոլիվանովա, Ն.Ս. Դերժավինը և ուրիշներ: Ժամանակաշրջանն ավարտում է ընդհանրացնող աշխատանքը Ա.Դ. Ալֆերովա Մայրենի լեզուն միջնակարգ դպրոցում. Մեթոդաբանության փորձ» (1911): 20-րդ դարի սկիզբ - 40-ական թթ բնութագրվում է մեթոդաբանության մեջ գիտական և քերականական կողմնորոշման աճով, այն ժամանակվա խոշորագույն լեզվաբանները ուշադրություն են դարձնում ռուսաց լեզվի ուսուցմանը. Ա.Ա. Շախմատովը 1904 - 1917 թվականներին ռուսաց լեզվի ուսուցիչների համագումարների կազմակերպիչներից էր; Ա.Ս. Պեշկովսկին մտահղացել է իր ամենամեծ լեզվաբանական աշխատությունը՝ «Ռուսական շարահյուսությունը գիտական

լուսաբանման մեջ»՝ որպես դասագիրք ավագ դպրոց. 20-րդ դարի կեսերը մեթոդաբանության զարգացման մեջ կապված են հայտնի գիտնականների և մեթոդիստների անունների հետ Ա.Վ. Տեկուչևա, Բ.Տ. Պանովա, Ն.Մ. Շանսկի, Թ.Ա. Լադիժենսկայան և շատ ուրիշներ 1969 թ. Հրատարակվում է Ա.Վ.Տեկուչևի «Ռուսաց լեզվի մեթոդիկա միջնակարգ դպրոցում» կապիտալ աշխատությունը: Ռուսաց լեզվի մեթոդաբանության մշակումը ներկայումս կապված է հայտնի մեթոդիստների անունների հետ՝ Մ.Մ. Ռազումովսկայա, Տրոստենցովա Լ.Ա., Ս.Ի. Լվովա, Ռ.Բ. Սաբատկոնա, Լ.Չ. Շակիրովան և շատ ուրիշներ: 3. Ռուսաց լեզվի ուսուցման մեթոդաբանությունը զարգանում է հետևյալ գիտությունների խաչմերուկում՝ փիլիսոփայություն, հոգեբանություն, լեզվաբանություն, մանկավարժություն:

Փիլիսոփայությունն ապահովում է մեթոդաբանության մեթոդաբանական հիմքերը՝ հասկանալով կրթության նպատակներն ու խնդիրները՝ աշխարհայացք, ինտելեկտ, աշխարհի իմացություն և այլն: Դասերը պատրաստելիս ուսուցիչը հաշվի է առնում ուսումնական գործընթացի հոգեբանական հիմքերը. տարիքային առանձնահատկություններուսանողներ, դպրոցականների հիշողության, ուշադրության, մտածողության, ստեղծագործական կարողությունների ձևավորում, սովորելու մոտիվացիա և այլն: Ռուսաց լեզվի դասերին

11
ուսումնասիրվում են նրա բոլոր մակարդակները, աշակերտները տեղեկացված են լեզվի մասին, ուստի ուսուցիչը պետք է գրագետ լինի լեզվաբանության հարցերում:

Ռուսաց լեզվի մեթոդաբանությունը, լինելով դիդակտիկայի ճյուղ, օգտագործում է մանկավարժության հիմնական հասկացությունները՝ ուսուցման սկզբունքներ, մեթոդներ, ուսումնական նպատակներ, միջառարկայական կապեր, դաս, դասագիրք և այլն: 4. Ուսուցման գործընթացը ներկայացնում է համակարգը: Համակարգը տարրերի մի շարք

Է, որոնց միջև փոխհարաբերություններ և կապեր կան, որոնք կազմում են ամբողջականություն: Ռուսաց լեզվի ուսուցման համակարգի բաղկացուցիչ տարրերն են. Ուսուցման նպատակները; Ուսուցման սկզբունքները; Ուսուցման գործընթաց; Դասավանդման մեթոդներ; Կրթության միջոցներ. Ռուսաց լեզվի ուսուցման համակարգի թվարկված բոլոր տարրերը փոխկապակցված են, փոխկապակցված: Տարրերից մեկի փոփոխությունը հանգեցնում է ամբողջ համակարգի փոփոխության:

Եզրակացություններ. Այսպիսով, սահմանելով «Ռուսաց լեզվի դասավանդման տեսություն և մեթոդներ» դասընթացի առարկան, նպատակները և խնդիրները, մենք նշեցինք, որ այս կատեգորիաները կարևոր են լեզվի ուսուցչի մասնագիտական գիտելիքների ձևավորման համար: Բարձրորակ ուսուցման գործընթաց իրականացնելու համար ապագա ուսուցիչը պետք է ծանոթանա ականավոր լեզվաբանների և մեթոդիստների մանկավարժական ժառանգությանը: Ռուսաց լեզվի դասեր պատրաստելիս հաշվի են առնվում նաև միջառարկայական կապերը հետևյալ գիտությունների հետ՝ փիլիսոփայություն, լեզվաբանություն, հոգեբանություն, մանկավարժություն: Ռուսաց լեզվի ուսուցման գործընթացը մի համակարգ է, որը ներառում է նպատակները, սկզբունքները, բովանդակությունը, ուսուցման գործընթացը, դասավանդման մեթոդներն ու միջոցները, որոնք ավելի ուշ մանրամասն կանդրադառնանք: Դասագրքում նախանշված է դպրոցականներին ռուսաց լեզվի ուսուցման տեսությունը ծրագրի բոլոր բաժիններում ու թեմաներով:

Ուսանողները տեղեկատվություն կստանան ռուսաց լեզվի դպրոցական դասընթացի բովանդակության առանձնահատկությունների, աշխատանքի մեթոդների մասին՝ հաշվի առնելով լեզվի գիտության բաժինների առանձնահատկությունները: Այս հրատարակության մեջ ռուսաց լեզվի դասավանդման տեսության բոլոր խնդիրները դիտարկվում են գիտական մեթոդների զարգացման ներկա մակարդակի և առաջատար ուսուցիչների

փորձի տեսանկյունից:

ՄԵԹՈԴԻ ԱՌԱՐԿԱՆ ԵՎ ՆՊԱՏԱԿՆԵՐԸ. Մեթոդաբանության ընդհանուր հայեցակարգ. Ռուսաց լեզվի ուսուցման մեթոդաբանական մանկավարժական գիտություններից է: Այն ուսումնասիրում է դպրոցականների մայրենի լեզվի ուսուցման գործընթացները (լեզվի վերաբերյալ գիտելիքների ձեռքբերում, նրանց լեզվի և խոսքի հմտությունների և կարողությունների ձևավորում):

Մեթոդաբանությունը մայրենի լեզուի հիմնված է լեզվական և հոգեբանական հասկացությունների վրա լեզվի դերի վերաբերյալ սոցիալական զարգացում, լեզվի ու գիտակցության, խոսքի ու մտածողության կապի մասին:

Ֆ.Ի.Բուսլանը գրել է. «Մայրենի լեզուն մարդկային ողջ հոգևոր գոյության անսպառ զանձարանն է» (Ազգային լեզվի ուսուցում. - Մ., 1992 թ. - էջ 26):

Մեթոդաբանությունն ապահովում է լեզվի ուսուցման այնպիսի համակարգ, որը խստորեն համապատասխանում է լեզվաբանության ժամանակակից տեսությանը լեզվի էության և նրա սոցիալական գործառույթի մասին՝ լինել մարդկային հաղորդակցության ամենակարևոր միջոց, մտքեր ձևավորելու և դրանք լեզվական ծածկագրով արտահայտելու միջոց: Դպրոցի և գիտական մեթոդաբանության խնդիրն է յուրաքանչյուր աշակերտի համար դարձնել իր լեզվական հմտությունները՝ որպես մարդկային մտավոր աշխարհի ամենաճկուն, կատարյալ օրգան: Մայրենի լեզուն ծառայում է որպես ճանաչողական գործունեության գործիք, մտածողության ձև և դրա զարգացման միջոց: Առանց լավ զարգացած խոսքի հմտության, առանց սեփական մտքերն արտահայտելու ունակության, անհնար է ժամանակակից դպրոցում արագ և ճիշտ սովորել, ինչպես անհնար է դառնալ հասարակության

13

լիարժեք անդամ: Իր խնդիրները լուծելու համար մեթոդաբանությունը ընտրում է դասասենյակային համակարգի լավագույն տարբերակները, դասերի խիստ սահմանափակ քանակությունը և ուսումնական նյութի քանակը՝ համաձայն հաստատված ծրագրերի և դասագրքերի՝

օգտագործելով սարքավորումներ՝ նոթատետրերից և կավիճով գրատախտակներից մինչև լեզվական լաբորատորիաներ, հեռուստատեսություն և համակարգիչներ: .

3.Փորձարարական հետազոտություն

3.1.Խմբի նկարագիրը

Ես իմ հետազոտական աշխատանքը անցկացրել եմ Գեղարքունիքի մարզի Ձորագյուղի թիվ 2 հիմնական դպրոցի 5-րդ դասարանում, քանի որ այս դասարանում սովորողների մի մասը չի ներգրավվում դասապրոցեսին: Այդ իսկ պատճառով ես որոշեցի այդ դասարանում կիրառել մեթոդապես ակտիվ ուսուցում, ինչը կնպաստի նաև զարգացնել նրանց մոտ տեքստերի հետ ճիշտ աշխատելու և և ճիշտ հարցեր կազմելու հմտությունները, դառնալ ավելի ինքնուրույն և հետ չմնալ ուսումնական ծրագրերից:

Այս դասարանում սովորում են 26 աշակերտ՝ 10 աղջիկ և 16 տղա, որոնք ունեն տարբեր առաջադիվություն և հմտություններ: Ռուսաց լեզու ուսուցանվում է շաբաթական 2 ժամ և դասացուցակում այն տեղադրված 2-րդ կամ 5րդ ժամերին: Այս դասարանում ես փորձարարական դաս չեմ անցկացրել, քանի որ 3-րդ տարին է , որ այս դասարանում դասավանդում եմ ռուսաց լեզու և շատ լավ ծանոթ եմ յուրաքանչյուրի կարողություններին և հմտություններին: Այս դասարանի հիմնական խնդիրն է աշակերտների

Ներգրավվածությունը դասապրոցեսի մեջ, ինչը պատճառ դարձավ, որ ես իմ հետազոտական աշխատանքը ընտրել եմ «Աշակերտների ներգրավվածության

բարձրացումը տարրական դպրոցում` գունավոր խաղաքարտերի կիրառմամբ»՝ նպատակ ունենալով դասի բոլոր փուլերում կիրառել խաղաքարտեր՝ հետաքրքրություն առաջացնելով տարրական դպրոցի սովորողի մոտ և բարձրացնել սովորողի ներգրավվածության աստիճանը դասապրոցեսին:

3.2. Փորձարարական դաս-1

Урок 1 " Бережём животный мир”””.

Չարցեր և առաջադրանքներ առարկայի չափորոշչային
նվազագույն պահանջների կատարումը ստուգելու
համար:

- 1) 1) Каких ещё домашних животных вы знаете?
- 2) Все ли животные одинаковы (повадки, характер)?
- 2) **Кого встречает котик?**
- 3) А как эти картинки связаны с темой нашего урока?

Բոլոր աշակերտներին ներգրավելու նպատակով ցուցադրվեց ստեղծագործությանը վերաբերող նկարներ`

4 ОКТЯБРЯ - ВСЕМИРНЫЙ ДЕНЬ ЖИВОТНЫХ

Դասարանը բաժանվեց 4 խմբի և յուրաքանչյուր խմբին՝ 1 նկար:
Հանձնարարվեց ուսումնասիրել նկարը գրավոր հարցեր գրել նկարի

վերաբրյալ: Այնուհետև նոր թեմայի մատուցումից հետո խմբերը փոխանակեցին հարցերը նկարները: Յուրաքանչյուր խումբ փորձեց պատասխանի իրեն փոխանցված հարցերին: Դասի հաղորդման ժամանակ աշակերտները հնչեցրին իրենց համար անհասկանալի հարցերը, տրվեց լրացուցիչ բացատրություններ:

Կատարվեց գնահատում:

Դասն ավարտվեց տնային աշխատանքի հանձնարարումով

4. Վերլուծություն

Աշակերտների ներգրավվածությունը ապահովելու համար՝ անցկացվեց 1 դասը, որի ժամանակ բոլոր աշակերտները մասնակցեցին խմբային աշխատանքին, կամ պատասխանեցին առաջադրված հարցերին: Իմ ուշադրության կենտրոնում եմ պահել հիմնականում միջին և ցածր առաջադիմության առաջադիմություն ունեցող աշակերտներին, որն էլ պատճառ հանդիսացավ նրանց ներգրավվածությանը դասապրոցեսին, ինչպես նաև նրանց հնարավորություն տրվեց ձեռք բերել ինքնուրույ աշխատելու հմտություն(ցածր կարողության տեր աշակերտներն ևս աշխատեցին և հարցեր կազմեցին, փորձեցին պատասխանել առաջադրված հարցերին): Աշակերտները խոստովանեցին, որ բանավոր տրամադրված հետադարձ կապը ավելի արդյունավետ է:

Վերլուծելով հետազոտական դասի արդյունքները, եկա այն եզրակացության, որ ներգրավվածության բարձրացումը պայմանավորված է մեթոդի ճիշտ ընտրությամբ, դասարանի սովորողների իմացության ճիշտ գնահատմամբ, հարցերի և առաջադրանքների ճիշտ կազմմամբ, ՏՅՏ-ի կիրառմամբակտիվացնող հնարների կիրառմամբ:

5.Գրականության ցանկ

1.Ամիրջանյան Յու. Ա., Սահակյան Ա. Ս. „Մանկավարժություն,, Մանկավարժ 2005

2.Հանրակրթական դպրոցի առարկայական չափորոշիչ և ծրագիր՝ <<Ռուսաց լեզու>> 2007

3.Зинудин Абасович Абасов ,, Дифференциация обучения : сущность и формы,,

4.Зарецкий В. К. ,,Проблемы дифференцированного обучения и возможности интеграции,, ИПИ, Москва

Ս. Խաչատրյան-<<Ուսուցման արդյունավետ հևարներ>>

5.Климова Н. В. Учитель информатики и ИКТ МОУ <<Шверцвбская СОШ>>

6.Հավելված

Ումրշատյան Լազր

Предмет	Русский язык
Класс	5-ый класс
Тема	№ 13. “Бережём животный мир”
Используемые материалы	Учебные материалы. Сборник письменных работ для 5-9 классов. Иллюстрации.
Цель урока	1. Образовательная. Активизировать словарный запас и пополнить его выражениями и конструкциями, относящимися к жизни кошек.

	2. Развивающая.
--	------------------------

19

	<p>Развивать у учащихся познавательный интерес к домашним животным (кошка).</p> <p>3. Воспитательная. Способствовать формированию доброго отношения к домашним животным (кошкам).</p>
Конечные результаты	<p>Знание. По окончании урока учащийся должен знать: 1) новые слова, относящиеся к теме; 2) о некоторых особенностях поведения кошек; 3) о роли кошек в нашей жизни.</p> <p>Языковые умения. По окончании урока учащийся должен уметь: 1) читать и понимать простой текст о кошках; 2) задавать вопросы о поведении и характере кошек; 3) кратко описывать кошку.</p>
Задачи	<p>1. Образовательные. Формировать познавательную активность учащихся и самостоятельность при получении знаний о домашних животных (кошках).</p> <p>2. Развивающие. Способствовать развитию умения ухаживать за домашними животными (кошками), правил кормления.</p> <p>3. Воспитательные. Показать учащимся значение доброго отношения к животным (кошкам).</p>

Пересекающиеся концепции	Системы и структура. Вид.
Межпредметные связи	<i>Родной язык.</i> Собственными словами пересказать материал, рассказывающий о кошках. <i>Изобразительное искусство.</i> Нарисовать кошку.
Связь с ГСОО	(ЗЗ) Понимать основной смысл устной и

20

	письменной речи на знакомые, часто встречающиеся темы не менее чем на двух иностранных языках (не менее одного в случае школ для национальных меньшинств), уметь ориентироваться и общаться в простых коммуникативных ситуациях.
Термины, ключевые слова и фразы	Беречь, заботиться.
Домашняя работа	Описание домашнего питомца (своего или друга).
Итоговая оценка	Какие обстоятельства могли бы улучшить урок?

Описание хода урока

Совместные действия с учащимися	Уточнение ориентиров, чёткие формулировки, вопросы, идеи и т.д.	Прод
--	--	-------------

	<p>Этот урок построен на знаниях и навыках, приобретенных на предыдущем материале. На предыдущем уроке ученики обсуждали тему «Зоопарк». Говорили, как нужно себя вести в зоопарке, называли детёнышей животных, отгадывали загадки.</p> <p>Урок начать с анализа домашнего задания, с разъяснения возникших вопросов.</p>	
Начало урока	Организационный момент.	1 м

	<p>Мотивирование на учебную деятельность. Создание благожелательной атмосферы на уроке, нацеленности на работу.</p> <p>Проверка домашнего задания.</p> <p>Введение в тему.</p> <p>Учащимся предлагаются картинки, вопросы и задания, прогнозирующие тему нового урока. Учащиеся знакомятся с понятием “верные друзья – животные”.</p> <p>1. Вступительное слово</p> <p><u>Работа по учебнику.</u> Просмотр картинок. Как вы понимаете фразу: «Мы в ответе за тех, кого приручили».</p> <p>А как эти картинки связаны с темой нашего урока? Озвучить тему, цель урока.</p> <p>Скажите, что бы вы хотели узнать о домашней кошке? (Предполагаемые ответы: Какие бывают породы кошек? Какой характер у кошек?)</p> <p>Рассказ учителя.</p> <p>В древности в некоторых странах кошки считались священными животными. В их честь строились храмы.</p> <p>В наши дни выведено много пород кошек. Трудно сказать, кошки, какой породы самые красивые. Они все прекрасны!</p> <p>Если кошку не обижать, она становится верным другом. Просто её нужно понимать. А это сложно!</p> <p>https://www.youtube.com/watch?v=Y3pUN6PRZn</p>	<p>3 м</p> <p>3 м</p> <p>4 м</p>
--	---	----------------------------------

	<p><u>Q</u></p> <p>https://www.youtube.com/watch?v=PbXLMjUCO</p> <p><u>X M</u></p>	
--	--	--

	<p>Прочтение стихотворения (<i>Есть игрушки, есть конфеты ...</i>).</p> <p>2. Знакомство с целями урока. Подчёркивается важность мысли, что нужно беречь наших верных друзей – животных. Вводится соответствующая теме лексика. Формируется познавательный интерес к домашним животным (кошкам).</p> <p>3. Вопросы для обсуждения: 1) Каких ещё домашних животных вы знаете? 2) Все ли животные одинаковы (повадки, характер)?</p>	
--	--	--

Середина урока	<p>Аудирование. Ученики слушают песню. https://www.youtube.com/watch?v=0YCTnZII97 <u>А</u> Ученики слушают текст “Кошки”.</p> <p>Освоение изученного материала.</p> <p>Индивидуальная работа.</p> <p>Задание к песне:</p> <p>1) Выберите правильный ответ на вопрос.</p> <p>Кого встречает котик? Выделите правильные ответы:</p> <p>А) птичку Б) собачку В) жука Г) муху Д) бабочку Е) рыбку Ж) мышку</p>	3 м
---------------------------	--	-----

	<p>Ключ к песне.</p> <p>Кого встречает котик? Выделите правильные ответы:</p> <p>А) птичку Б) собачку В) жука Г) муху Д) бабочку Е) рыбку Ж) мышку</p> <p>2) Вспомните сколько фактов о кошках вы услышали. (6)</p> <p>Групповая работа: Сформулируйте “тонкие” и “толстые” вопросы к тексту. “Толстые” вопросы (Почему вы думаете ...? Почему вы считаете ...? В чём различие ...? Предположите, что будет, если... ? и т.д.). “Тонкие” вопросы (Кто? Что? Когда? Может ...? Будет ...? Мог ли ...? Было ли ...? Согласны ли вы ...? Верно ли ...? и т.д.)</p> <p>Ребята какой вывод можно сделать? Вывод: Нужно защищать кошек и бережно к ним относиться.</p> <p>А теперь выполните упражнение № 1.1.</p> <p>Закрепление изученного.</p> <p>1) В качестве рефлексивного приема используется небольшая анкета, в которой учащимся предлагается поставить значок + на линии в том месте, которое отражает их отношение к занятию и степень участия в уроке:</p>	4 м
--	---	-----

	<p>1. Я считаю, что занятие было <i>интересным</i> _____ <i>скучным</i>. 2. Я научился <i>многoму</i> _____ <i>малoму</i>. 3. Я думаю, что слушал других <i>внимательно</i> _____ <i>невнимательно</i>.</p> <p>4. Я принимал участие в дискуссии <i>часто</i> _____ <i>редко</i>.</p> <p>5. Результатами своей работы на уроке я <i>доволен</i> _____ <i>не доволен</i>.</p> <p>2) Составление синквейна к слову <i>кошка</i> (Ожидаемый ответ)</p> <p>1. <i>Животное</i> 2. <i>Забавная, пушистая.</i> 3. <i>Бегать, играть, спать.</i> 4. <i>Домашний питомец.</i> 5. <i>Друг.</i></p>	<p>7 м</p> <p>3 м</p> <p>4 м</p> <p>5 м</p>
<p>Конец урока</p>	<p>Вопрос для обсуждения: – Какой факт о кошках вас больше всего удивил, а какой – больше всего понравился? Почему?</p>	<p>5 м</p>

Рефлексия	<ol style="list-style-type: none"> 1. Были ли цели урока/цели обучения реалистичными? 2. Что учащиеся выучили сегодня? 3. Какая атмосфера царила в классе? 4. Уложился ли я в сроки? 5. Какие отступления были от плана урока и почему? <ol style="list-style-type: none"> 1. Что я узнал в своей группе? 2. Что я узнал из других групп? 3. Я отдаю свой голос ... группе. 	3 м
------------------	--	-----

25

Задание на дом.	<p><i>Посмотреть видеоматериал.</i></p> <p><i>Составить вопросы к видеоматериалу.</i></p>	1м
------------------------	---	----

Видеоматериал:

<https://www.youtube.com/watch?v=PbXLMjUCOXM&t=29s>

